

## 5. 1. 15 Hudební výchova

### Časové, obsahové a organizační vymezení

ročník	1.	2.	3.	4.
hodinová dotace	2	0	0	0

Realizuje obsah vzdělávacího oboru Hudební výchova vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP pro gymnázia.

Obsahuje tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Hudební výchova na vyšším stupni gymnázia je vyučovacím předmětem kulturně estetického a společenského charakteru. Základním cílem je kultivace a rozvoj osobnosti žáka. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění a tvořivost.

Na vyšším stupni gymnázia se třída dělí na skupiny. Žáci mohou rovněž navštěvovat nepovinný předmět Sborový zpěv. Výuka probíhá v odborné učebně vybavené audiovizuální technikou, počítačem a interaktivní tabulí. K dispozici jsou strunné nástroje, klávesové nástroje, zobcové flétny, bicí souprava a Orffovy rytmické nástroje. Křesla se sklápěcí deskou a koberec vytvářejí příjemné prostředí učebny.

**Žák je veden k tomu,** aby se seznamoval s hudebními slohy a žánry, s hudebními formami, získal přehled nejvýznamnějších hudebních skladatelů a děl, poznal hudební nástroje a naučil se základům hudební teorie. V hlasové výchově správně pracoval se svým hlasem, rozšiřoval si rozsah, rozvíjel své rytmické a pohybové dovednosti. Interpretoval hudbu lidovou i umělou, od nejstarších dob po současnou, klasickou i moderní. Pokoušel se o vlastní tvorbu. Dále si vypěstoval toleranci k odlišným kulturám a společenstvím. Průběžně v hodinách na základě referátů diskutoval a orientoval se v současné moderní hudbě. Připravoval soutěže, hrál na libovolně zvolený hudební nástroj, zpíval samostatně písně dle vlastního výběru, předváděl standardní i výrazové tance. Je veden k tomu, aby v hudbě nacházel prostředek relaxace a duševního obohacení, jako protiva naukově orientovaných předmětů. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění a tvořivost.

Jako prostředek motivace je uplatněn bodový systém využívající přirozenou touhu po soutěživosti a chuti se zlepšovat. Tento bodový systém zároveň slouží jako poměrně exaktní podklad pro klasifikaci.

## Výchovné a vzdělávací strategie:

### Učitel:

- vede žáky k samostatné práci – kompetence **pracovní**
- organizuje návštěvy výchovných koncertů, divadelních představení, přednášek o hudbě – kompetence **sociální**
- prosazuje individuální přístup – kompetence **personální**
- motivuje žáky k vlastní tvořivé činnosti a osobnostnímu růstu – kompetence **řešení problémů**
- uplatňuje získané znalosti a dovednosti – kompetence **k učení**
- vede žáky k toleranci a přijetí odpovědnosti za své jednání – kompetence **občanské**
- nabízí žákům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů a estetických soudů – kompetence **personální a sociální, kompetence komunikativní, kompetence občanské**
- vede k aktivnímu pěstování hudby (i formou skupinových aktivit), hlubšímu zájmu o obor, zdravému sebevědomí a odpovědnosti – kompetence **personální a sociální**
- přispívá k socializaci jedince ve skupině – kompetence **personální a sociální, kompetence komunikativní, kompetence občanské**
- prosazuje a ukotvuje tradiční hodnoty evropských kulturních tradic a současně podporuje pluralitu s ohledem na neevropské kontexty; pomáhá v zasazování aktuálního kulturního trendů do širších historických a filozofických a společenských souvislostí – kompetence **občanské**

Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie respektují aktuální situaci (učitel, počet a zaměření žáků, probírané učivo, aktuální problémy...) a budou konkretizovány v tematických plánech jednotlivých vyučujících.

	TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, POZNÁMKY
	15.1. Hlasová výchova	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ uplatňuje zásady hlasové výchovy v běžném životě</li> <li>▪ využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu, při mluvním projevu, vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Hlasová výchova</li> <li>▪ Hudba jako vibrace,</li> <li>▪ Výška tónů,</li> <li>▪ Základní harmonické funkce</li> <li>▪ Zpěv písní s doprovodem,</li> <li>▪ Hrátky s melodií, rytmem a harmonií</li> </ul>	B
	15.2. Hudební nástroje	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ poznává hudební nástroje audiovizuálně</li> <li>▪ systematizuje rozdělení hudebních nástrojů</li> <li>▪ využívá jednoduché, případně složitější hudební nástroje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Hudba jako vibrace</li> <li>▪ Interval</li> <li>▪ Hudební nástroje</li> <li>▪ Stavba orchestru</li> <li>▪ Nástrojový koncert</li> </ul>	F – akustika, ladění Aj
	15.3. Rytmus, tanec	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ reaguje na hudbu pohybem a ztvárňuje jí úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Hudba jako pohyb</li> <li>▪ Druhy tanců</li> <li>▪ Hra na tělo</li> <li>▪ Podstata rytmického cítění;</li> <li>▪ Kultivace hudebně pohybových reakcí</li> <li>▪ Elementární pantomimický projev; □</li> <li>▪ Pohybové etudy □</li> </ul>	Čj Tv □ □ P 1.1
	15.4. Nonartifciální hudba a její druhy	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ vnímá odlišné kultury</li> <li>▪ rozezná prvky jazzu</li> <li>▪ poslouchá a definuje afroamerickou hudbu</li> <li>▪ tvoří vokální nebo instrumentální improvizace</li> <li>▪ vytleskává synkopovaný rytmus</li> <li>▪ zpívá písně různých žánrů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Afroamerická hudba □</li> <li>▪ Blues, Jazz, Folk, Pop, Rock</li> <li>▪ Osvobozené divadlo</li> <li>▪ Jazz a vážná hudba</li> <li>▪ Synkopa, improvizace</li> <li>▪ El. hudební nástroje</li> </ul>	Čj – Osvobozené divadlo D – válka S x J Z – USA Ov □ □ P 3.1
	15.5. Písně a jejich obsah	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ poslouchá a hodnotí různé druhy písní</li> <li>▪ rozumí obsahu</li> <li>▪ rozeznává interprety</li> <li>▪ zpívá vybrané písně</li> <li>▪ pokus o tvorbu vlastní písně</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Písníčkáři</li> <li>▪ Protest songy</li> <li>▪ Písně národního obrození</li> </ul>	Čj – národní obrození D – Čechy 18. a 19. století, období totality
	15.6. Hudební vkus	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ interpretuje a kriticky hodnotí (reflektuje) hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit</li> <li>▪ uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Vytváření hodnotových a hodnotících postojů □</li> <li>▪ Spotřební umění, hudební průmysl, kýč;</li> <li>▪ Role médií a trhu; □</li> <li>▪ Ideové a komerční zneužití hudby □</li> </ul>	□ □ P 1.1 □ □ P 5.1 □ □ P 5.4

		<p>v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ prezentuje vlastní oblíbené interprety, žánry</li> </ul>		
15.7. Hudební divadlo	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ charakterizuje moderní formy hudebního divadla</li> <li>▪ upevňuje si rytmické a pohybové dovednosti</li> <li>▪ zhlédne český muzikál</li> <li>▪ zpívá písně z muzikálů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Opereta, muzikál</li> <li>▪ Divadlo Semafor</li> <li>▪ Moderní tance</li> <li>▪ Kvintakord</li> </ul>	<p>Čj – divadlo Semafor - literární předloha muzikálů</p> <p>Tv – pohyb, tanec</p>	
15.8. Dějiny hudby do klasicismu	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ z poslechu určí hudební sloh</li> <li>▪ přiřadí vybrané skladby autorovi</li> <li>▪ rozpozná sonátovou formu</li> <li>▪ tvoří rytmické variace</li> <li>▪ zpívá vícehlasé skladby</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Trubadůři, minnesengři</li> <li>▪ G. P. da Palestrina</li> <li>▪ A. Vivaldi</li> <li>▪ L. van Beethoven</li> <li>▪ Sonátová forma</li> <li>▪ Variace, imitace</li> </ul>	<p>Vv – umělecké slohy</p> <p>D – historická období</p>	
15.9. Dějiny hudby – romantismus, nové směry	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ poslouchá skladby nejznámějších autorů</li> <li>▪ vyjadřuje slovně či kresbou obsah programní skladby</li> <li>▪ přiřadí dílo autorovi a do uměleckého slohu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Romantismus</li> <li>▪ Programní hudba</li> <li>▪ F. Chopin, R. Wagner, G. Verdi, P. I. Čajkovskij</li> <li>▪ B. Smetana, A. Dvořák</li> <li>▪ Impresionismus, C. Debussy</li> <li>▪ Nové směry umělecké hudby</li> <li>▪ Instrumentace, aranžmá</li> </ul>	<p>Čj – literární předlohy romantických děl</p> <p>Vv – umělecké slohy a směry</p>	
15.10. Hudba v proměnách staletí	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ orientuje se v hudebních epochách</li> <li>▪ zná jejich nejvýznamnější představitele a díla</li> <li>▪ osvojuje si základní znalosti hudební teorie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ dějiny hudby</li> <li>▪ periodizace</li> <li>▪ hudební nauka</li> </ul>	<p>D – historická období</p> <p>F – akustika</p>	
15.11. Funkce hudby	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ vybírá hudbu z hlediska funkce k různým příležitostem</li> <li>▪ vyjadřuje tanečními a nonverbálními prostředky hudební myšlenky i své pocity</li> <li>▪ chápe psychologické účinky hudby</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Společenská funkce hudby</li> <li>▪ Hudba ke svatebnímu obřadu</li> <li>▪ Hudba sváteční – Vánoce</li> <li>▪ Taneční hudba – výrazový tanec</li> <li>▪ Rytmus, metrum, tempo</li> <li>▪ Filmová hudba</li> </ul>	<p>Ov</p>	
15.12. Umělecká hudba současnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ seznamuje se s alternativními hudebními prostředky a způsoby vyjádření</li> <li>▪ ovládá různé postupy tvorby a záznamu hudby</li> <li>▪ tvoří vlastní hudební dílo, projekt</li> <li>▪ interpretuje a kriticky hodnotí (reflektuje) hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Hledání nových tvůrčích postupů</li> <li>▪ „Nová hudba“</li> <li>▪ Tvůrčí proces skládání a nahrávání hudby</li> <li>▪ Vlastní hudební projekty</li> <li>▪ Partitura</li> <li>▪ Instrumentace, aranžmá</li> <li>▪ Hudební Brno – instituce, divadla, skladatelé</li> </ul>	<p>F - elektroakustika</p>	

		<ul style="list-style-type: none"><li>▪ zná hlavní představitele současné české artificiální hudby</li></ul>		
--	--	--	--	--